asiasana

3/2005 2,5 €

Vanha inkarnaatio heitetään ongelmajätteisiin, keuhkot vedetään täyteen opiskeluintoa, laiskat kesäpäivät lihaksissa opastavat salille, urheilemaan, uuteen nousuun. Joillakin uusi vuosi on talvella, opiskelijalla se on syksyllä. Syys. Kaljaa on liian kylmä juoda ulkona, vähissä vaatteissa tarkenee enää Kanarian saarilla ja internetissä, ulkona on itse asiassa liian kylmä tehdä mitään, kaukosäädin ja näppäimistö lyövät tulta ja ellei sää niin säästöt ovat jouluun mennessä pakkasella.

Viimevuotisista opiskelumuistoista lohkeilee kultaus kun noita kursseja ei tänä vuonna järjestetäkään ja niille kursseille ei sitten pääsytkään. Onneksi jää vapaa-aikaa, sillä nämä kurssit ovatkin kaikki samana päivänä samaan aikaan. Vapaa-aika on sentään parasta aikaa ja syksy on täynnä tapahtumia - suunnistusta, eksymistä ja löytymistä aamuyöllä valomerkin jälkeen tietokoneen äärestä.

Tämän läpyskän voimassaoloaikana käyttöä löytyy myös uudelle puheenjohtajalle, päätoimittajalle, rahastonhoitajalle ja kirjavalle valikoimalle muita hallitustoimijoita, sekä pussilliselle opintoviikkoja. Niin ja matkalahjakorteille. Puuhan puutteessa ja potkun kantaessa onkin tänä syksynä erityisen suositeltavaa hakeutua UDK :n puuhiin tai järjestämään niitä – ja nauttia värikkäistä ja kirpeistä syyspäivistä.

Tässä numerossa

Puheenjohtajan palsta 4

Kerro nyt miten se loppuu! 6

Kaupunkisuunnistus 2005 8

UDK suunnistaa 12

Tietoyhteiskunnan vastaisku 14

asiasana

Julkaisija
Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen opiskelijat - UDK ry

Vastaava toimittaja Mikko Niemi
Taitto Matti Lassila
Postitus Henna Hydén

Tilaushinnat
15e/vuosi (4 numeroa)
opiskelijat 8e/vuosi

ISSN 0356-0139
32. vuosikerta
Painopaikka Juvenes Print

Tilaukset ja yhteydenotot
UDK ry/Asiasana
c/o
Informaatiotutkimuksen laitos
33014 Tampereen yliopisto
asiasana@uta.fi

Parasta ennen-päiväys lähenee oudossa ilmastossa

Se on sitten taas se aika vuodesta, kun SUDK:n hallitus alkaa kaipailla uusia vaikuttajia ja iänikuisten jäsenten siirtymistä sivummalle. Tämä on siis luultavimmin viimeisiä tälle palstalle kirjoittamiani tekstinpätkiä. Onhan näitä tullutkin jo kirjoiteltua, asiallisia tahi vähemmän.

Syksy siis kuluu, vaikkei sitä ilmaston lämmöstä tajuaisikaan. Itselläni ainakin on ollut hieman vaikeuksia käsittää, että tosiaan ensimmäinen periodi on jo lopussa ja pikkujoulukausi tuloillaan, kun aurinko paistaa ja lämpömittari näyttää lähemmäs kahtakymmentä. Uutisissakin todettiin tämän syksyn olevan lämpöisin sitten 50 vuoteen. Johtuneekohan kasvihuoneilmiöstä? Sitä voipi pohtia, mutten aio sitä kuitenkaan tässä tehdä.

Lämmin ja aurinkoinen sää vaikuttaa ihmisiin joka tapauksessa paljonkin. Ensinnäkin monilla

on virkeämpi mieli kuin kaamosaikaan. Toiseksi opiskelujen eteneminen taittuu oudosti kiemurrellen, kun ei tosiaankaan ymmärrä, ettei ole enää syyskuun alku, jolloin kurssit olisivat siis vasta aluillaan. Tenttirupeama taas yhtäkkiä tupsahtaa naaman eteen. Tosi kiva. Eipä sinänsä, etteikö se tulisi muka yllätyksenä normaalinkin sään aikaan. Jospa ei säästä sitten sen enempää kuin että toivokaamme oudon ilmaston vaikuttavan siihen, ettei loskakelejä tarvitsisi kestää tänä vuonna lainkaan. Kuten syksy siis kohta (kaiken järjen mukaan) taittuu talveen, kääntyy myös pian UDK:n hallituksessa uusi sivu.

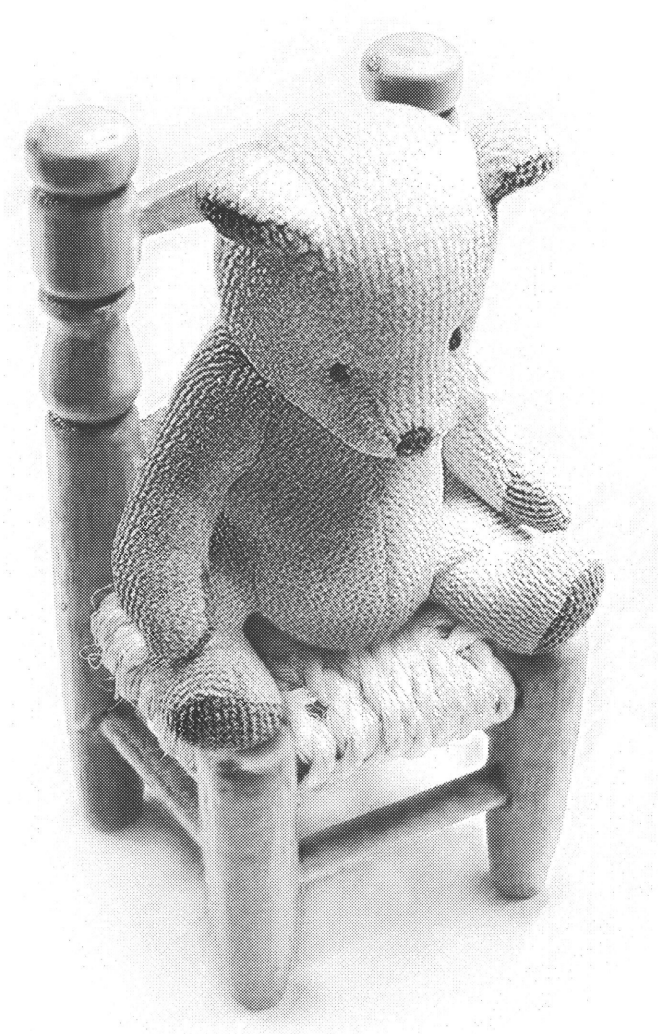
UDK:n hallitusvaihdos tapahtuu marraskuussa. Puheenjohtajalla on ainakin "parasta ennen"- päiväys lähenemässä, joten pilaantumisvaaran takia uutta tuoretta yksilöä etsiskellään parhaillaan. Ainejärjestön hallitustoiminta on muuten siitä erikoista, että mukaan on jostain syystä vaikea aluksi saada osallistujia, mutta siihen lähdettyään useimmat viihtyvät sen parissa parikin kautta. En muista ikinä kuulleeni, että joku olisi hallituksessa oloaan katunut. Itse olen aktiivina toiminut jo kolme kautta, jotka ovat olleet erittäin mieltä avartavia (positiivisessa mielessä). Toisaalta minua ei alun perinkään tarvinnut kauheasti pakottaa hallitukseen mukaan, vaan ihan omin jaloin kävelin rekrytointikokoukseen ja ilmoitin että mukana ollaan. Jatko onkin sitten historiaa, kun virkistysvastaavuuteni aikana entinen pj delegoi tehtäviään niin ovelasti minulle, että hallitusvaihdoksen aikana oli aivan loogista, että jatkan aktiiviuraani puheenjohtajana. Kaksi kautta kuitenkin saa siinäkin pestissä riittää, sillä ainejärjestö tarvitsee tosiaan uutta verta ja minun on väistyttävä vihdoin takavasemmalle. Millainen onkaan siis UDK:n ensi kauden hallitus ja mitä yleensä ainejärjestössä tapahtuu ensi vuonna? Vastaukset paljastunevat tuota pikaa. Pysy siis kuulolla ja hyödynnä vaikutusmahdollisuuksiasi.

Tapaamisiin,
Liisa Kumpulainen
Hallituksen puheenjohtaja

Kerro nyt miten se loppuu!

Lastenkirjastotyöllä menee hyvin - vai meneekö?

Anu Sairanen

Olen kuullut seuraavan lauseen nyt jo useampaan otteeseen, kun olen tuonut esille kiinnostukseni lastenkirjastotyöhön: "On se hyvä että teitä innokkaita vielä on, koska teille olisi töitä." Jollakin tavalla kommentti antaa ymmärtää, että lastenkirjastotyö olisi jotenkin katoamassa Suomen maaperältä eikä uusia innokkaita alan harjoittajia olisi mailla halmeilla.

Kuitenkin toiset mielipiteet antavat ymmärtää, että Suomessa lastenkirjastotyöhön on erityisesti panostettu. Moninaiset satutuntien ja nukketeatterien ilmoitukset puhuvat sen puolesta. Onko siis yleiseksi mielikuvaksi jäänyt se, että lastenkirjastotyö olisi jotenkin katomassa? Vai onko yleinen mielikuva lastenkirjastotyön tulevaisuudesta liian vaaleanpunainen?

Näkemykseni mukaan lastenkirjastotyöllä tarkoitetaan useimmiten muutakin kuin lastenosas-

ton kirjojen järjestelyä. Siihen kuuluvat esimerkiksi myös kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus, lastenkirjojen ammattimainen valinta ja kiinnostus lapsiin kirjastonkäyttäjinä. Vinkkaus, nukketeatterit, satutunnit, näyttelyt ja muut lukemiseen innostavat toiminnat ovat luonnollisesti tärkeitä. Lisäksi huomioimisen arvoista voisi olla työntekijöiden suhtautuminen lapsiin. Kaikki tämä työ tähtää siihen, että lapsi voisi olla kokonaisvaltainen ja aktiivinen kirjastonkäyttäjä, joka hallitsee kirjaston palvelut ja "velvoitteet".

Työ lastenkirjaston parissa vaatii aika paljon sekä kirjastolta että itse työn toteuttajilta. Erityisesti se tarvitsisi aikaa, resursseja, henkilökuntaa, innokkuutta ja opettelemista. Ei ole sattumaa, että esimerkiksi vinkkauksesta, satuseikkailuista, nukketeatterista ja lastenkirjallisuudesta on kirjoitettu opusta toisen perään, koska ne eivät ole itsestäänselvyyksiä eikä niitä toteuteta "tuosta vaan".

Lastenkirjastotyön asettamia vaatimuksia ei pystytä kuitenkaan toteuttamaan kaikissa kirjastoissa. Pienemmissä kirjastoissa taistellaan kunnan viimeisistä euroista ja henkilökunnassa voi tapahtua muutoksia useamman kerran vuodessa työllistettyjen ja harjoittelijoiden vaihtuessa. Kirjastolla ja sen työntekijöillä on jo välttämättömät rutiininsa, jotka vievät oman aikansa. Muutenkaan lastenkirjastotyölle ei tunnu riittävän aikaa tai varoja, vaikka halukkuutta siihen voisikin olla.

Tulevaisuudenkuvia on maalailtu siihen suuntaan, että kirjastoalalta löytyy töitä, jos on valmis lähtemään muuallekin kuin pääkaupunkiseudulle. Ongelmana voi kuitenkin olla se, ettei kaikkia nykyisiä virkoja tulevaisuudessa tulla täyttämään. Kuinka siis voidaan varmuudella taata se, että lastenkirjastyöhön palkataan jatkossakin innokkaita tekijöitä? Voiko tilanne mennä siihen, että tehtävää löytyisi, mutta työpaikkojen puutteen takia innokkuuskin katoaa ja sitä kautta lastenkirjastotyö kuihtuu? Toivon todellakin maalaavani liian isoa pirua seinälle.

On kuitenkin tarpeellista välillä pysähtyä katsomaan myös itsestäänselvyyksiä. Lastenkirjastotyöllä menee hyvin - vai meneekö? Työtä jatkamaan on varmasti tulossa innokkaita nuoria joilla on voimia, taitoja ja kapasiteettia, mutta onko heitä tarpeeksi ja onko heille varattuna aikaa, resursseja ja opetusta? Kirjastotyö kuitenkin yleensä opitaan vanhoilta konkareilta eikä nukketeatterin tekoa yhdessä yössä opita.

Lastenkirjastotyön tärkeyttä ei tule unohtaa missään vaiheessa, koska kirjastonkäyttäjäksi ei synnytä, vaan kasvetaan. Koko lastenkirjastotyön tulevaisuutta pohtiessani mieleni tekisi huudahtaa kuin vinkkauksen jälkeen tuoleillaan kiemurtelevat oppilaat: Kerro nyt miten se loppuu!

Kaupunkisuunnistus 2

Katri Seitsonen

16.30: Heti rastipaikalle saavuttaessa toteamme, että illasta tulee kylmä. Sukkahousuissa olisi saanut olla tuplasti denierejä jotta runsaasta neljän tunnin urakasta selviäisi ilman palelemista. Onneksi olemme varustautuneet lämmikkeillä.

Tamyn perinteinen Kaupunkisuunnistus järjestettiin 13.-14.9.2005. Viime vuoden tapaan UDK oli yksi ensimmäisen suunnistuspäivän rastinpitäjistä. Tänäkin vuonna rasti järjestettiin tutussa kirjastonhoitaja-hengessä, tällä kertaa oikeutetusti Metson edustalla. Villahameet ja –takit kaivettiin esiin vaatekaappien kätköistä ja hiukset kammattiin kireälle, mutta hillitylle nutturalle. Viime vuonna suunnistajat pääsivät aakkostamaan kirjoja, tänä vuonna tehtävä kysyi enemmän luovuutta ja visiota. Koska kirjastonhoitajat painivat jatkuvasti stereotyyppisten imagoongelmien kanssa, pyysimme osanottajia esittämään oman ehdotuksensa kirjastonhoitajien imagon parantamiseksi. Miltä sinun kirjastonhoitajasi näyttäisi? Tehtävän sai toteuttaa joko perinteisellä eli lyijykynätyylillä, disko-teemalla (neonvärit) tai ala-asteelta tuttuja väriliituja apuna käyttäen. Loppuillasta kirjastonhoitajien kuri kuitenkin höltyi, ja joukkueet pääsivät sekoittamaan eri tyylejä keskenään. Ennen kaikkea rastinpitäjät ovat kiitollisia siitä, että tänä vuonna joukkueita oli evästetty hyvin perusteellisesti Kaupunkisuunnistuksen perimmäisestä tarkoituksesta: runsaasta, suorastaan törkeästä rastinpitäjien lahjonnasta ja loputtomasta mielistelystä.

005

17.13: Kylmä! Onneksi välillä voimme pistäytyä Metsossa lämmittelemässä ja tietenkin tarkistamassa, että kirjat ovat aakkostettu oikein. Saamme rastillemme myös tuttuja: UDK:n oma joukkue Viehkeät Varjot saapuu iloksemme toteuttamaan omaa visiotaan kirjastonhoitajista. Joukkue on myös selvästi nähnyt vaivaa pukeutumisen eteen. Varjojen näkemys on hyvin kekseliäs ja omalaatuinen. Kauhistumme kuitenkin paperiin ilmestyviä ruumiita ja toivotamme joukkueelle onnea kilpailussa. Jälkikäteen tajuamme, että tottahan toki oman ainejärjestön joukkueelle olisi pitänyt antaa kunniamaininta. Pahoittelemme hidasta reagointiamme.

16.45: Ensimmäinen rastillemme saapuva joukkue nostaa heti riman korkealle. Sukkahousuja hieman erikoisella tavalla hyödyntävä mutta iloinen psykologian opiskelijoiden joukko kutsuu itseään Team Penikseksi. He valitsevat tyylikseen ala-asteen ja väriliidut loihtivat paperille värikkään ja iloisen kirjastonhoitajan. Team Penis aloitti myös rastinpitäjien lahjomisen: lämmikkeitä, hierontaa (erittäin hyvää sellaista) ja saksalaista pähkinäsuklaata. Loistavaa! Kestää kauan ennen kuin joukkue kohtaa voittajansa.

17.38: Lääketieteen opiskelijat, Nuoret urhot, lahjovat meitä hyvin omalaatuisella tavalla: tomaattikeitolla ja tulitikuilla. Puheet naiskirjastonhoitajien keuhkojen kuuntelusta stetoskoopilla jäävät pelkiksi puheiksi.

17.50: Rastillamme on epäilyttävän vähän osallistujia. Minne kaikki kilpailijat ovat kadonneet? Eksyneen näköinen intiaanijoukkue pyörii lähellämme, mutta ei kuitenkaan saavu piirtämään kanssamme. Aleksanterin kirkon edustalla näyttää olevan iloisen värikkäitä haalaripukuisia rastinpitäjiä, kenties he vievät kaikki joukkueemme? Naapurirastin haalaripukuinen edustaja tulee juttelemaan kanssamme ja huomauttaakin haalarittomuudestamme. Ehkä ruskean- ja harmaanvärinen vaatetuksemme ei olekaan kaikkein erottuvin, mutta omasta tyylistä on toki pidettävä kiinni.

17.58: Varsinaista imagonnostatusta: Meitä luullaan puistojuopoiksi.

18.10: Vostokin edustusjoukkue Päivi Paunu saapuu piristämään meitä raikkaalla tyylillään ja hyvällä joukkuehengellään. Teemme myös tuttavuutta Paunun ystävien, Tapion ja Magic Icen kanssa. Päivi Paunusta tuleekin kova kilpailija edelleen johtavalle Team Penikselle. Tiedotusoppilaiset esittävät peräti kolme näkemystä kirjastonhoitajasta, mikä lämmittää meitä ja mieltämme lähes yhtä paljon kuin uusi tuttavamme Tapio.

18.25: Rastillamme alkaa olla ruuhkaa. Annamme mahdollisuuden itsensä ilmaisuun myös joukkueille, joiden kierrokseen rastimme ei varsinaisesti kuulu. Parhaillaan rastillamme on neljä joukkuetta yhtä aikaa, piirustusvälineet uhkaavat loppua. Rääväsuut teatterin ja draaman opiskelijat tekevätkin performanssiesityksen, kirjastonhoitajien missikisat. Ja lahjovat meitä.

19.09: Voittaja on löytynyt! Englannin opiskelijoiden hillityn tyylikäs joukkue, Absolute Tossers, hurmaa meidät perienglantilaisella puhetavallaan ja tyylillään. Erityisesti miellymme jäsenten villaliiveihin, nauttimaamme teehen ja Amerikan serkun tarjoamiin vaahtokarkkeihin. Myös itse tehtävän toteutus on ihailtavan luova. Smashing performance!

19.22: Luuppilaiset pääsevät näyttämään kykynsä rastillamme. Valitettavasti tiedekuntaveljeydestä ei heru lisäpisteitä, lahjonnasta kyllä.

18.43: Psykologian opiskelijat ovat selvästi panostaneet Kaupunkisuunnistukseen. Toinen rastillemme saapuva Cortexin edustajien joukkue, Panhuopilot, on pukeutunut tyylikkääseen mustaan ja silinterihattuihin. Heidän ehdotuksensa imago-ongelman ratkaisemiseksi on hauska, mutta ehkä hieman ennalta-arvattavissa: seksi. Lisää seksikyyttä kirjastonhoitajien pukeutumiseen ja imago-ongelma on ratkaistu. Mitä vikaa on villahameissa? Joukkueen eduksi on sanottava, että se todella hallitsee lahjonnan ja mielistelyn jalon taidon. Ryhmämme miespuolinen edustaja myhäilee tyytyväisenä kun joukkue intoutuu kehumaan mieskirjastonhoitajien kyvykkyyttä ja ruumiillisia ansioita.

19.39: Ainejärjestötoverimme SOS ry:n joukkue B-Virtaset eksyy rastillemme. Tässä vaiheessa kirjanpitomme alkaa olla jo hieman epäselvää, kylmä on kangistanut sormemme. Ryhmämme jäsen huomaa SOS:n joukkueessa kotipaikkakuntansa, erään UDK:n piireissä tunnetun eteläkarjalaisen pikkukaupungin asukkaan. Kotiseuturakkaus ei kuitenkaan siivitä B-Virtasia voittoon tällä kertaa. Lahjoivatko he meitä?

20.00: Viimeisimpänä rastillemme saapuu lääketieteilijöiden joukkue. Kirjanpidossamme on merkintä hyvästä taiteellisesta toteutuksesta.

20.55: Tamy on pyytänyt rastinpitäjiä saapumaan Yo-talolle hyvissä ajoin ennen palkintojenjaon alkua. UDK tottelee käskyä ja marssii paikalle viisi minuuttia ennen kuin palkintojenjaon on määrä alkaa, rastinpitäjistä viimeisenä.

21.37: Luovutamme Yo-talon lavalla palkinnon, Marjatta Okon kirjan UDK:n omistuskirjoituksella, voittajajoukkue Absolute Tossersille. Viime vuodesta viisastuneina käyttäydymme lavalla esimerkillisesti.

UDK SUUNNISTAA

Aurinko paistoi, kun joukko UDK:laisia suunnisti 21. syyskuuta kohti Kauppia. Luvassa oli bilesuunnistusta UDK:n tapaan! Osallistujille annettiin ohjeeksi tulla UKK-instituutille iltapäivällä ja ottaa mukaan vapaavalintaista urheilujuomaa ja iloinen mieli. Järjestäjät ja rastinpitäjät hoitivat juomat rasteille valmiiksi, antoivat kartan ja viimehetken ohjeet. Sitten ei muuta kun mettään!

Kaupin metsään oli järjestetty viisi rastia tehtävineen. Rasti numero 1 eli K.G.B. (Kaleva Ghetto Biatches) sijaitsi järvinäköalapaikalla aurinkoisella kalliolla. Koska rastinpitäjät saivat tovin suunnistajien saapumista odotella, ehdittiin ghetossa mm. osoittaa ylväästi mieltä kaljan puolesta ja boikotoida hirvikärpäsiä. Ainakin jälkimmäinen onnistui mainiosti ja yhtään ötökkää ei ghetossa kohdattu.

Itse rastissa oli siis kyse taiteellisuudesta ja ilmaisukyvystä. Tehtävänä oli esittää vapaamuotoinen performanssi säilyketölkin avaamisesta ja suunnistajat suoriutuivat siitä yli odotusten. Ghetossa nähtiin ja kuultiin niin tanssia kuin lauluakin, modernia ilmaisua unohtamatta. Suunnistajat voivat siis olla ylpeitä omasta suoriutumisestaan, sillä kaikkihan sen tietävät, ettei ghetossa aina ole kovinkaan helppoa.

Joukkueet saapuivat suunnistuksen toiselle rastille enemmän tai vähemmän kierrellen, yksi jopa suoraan kurakon läpi oikeiden suunnistajien tapaan. Tehtävänä rastilla oli tutustua suunnistusslangin ja -käytäntöjen maailmaan suunnistusvisan kautta. Monivalinta- ja selitystehtävissä arvuuteltiin mm. Pentti Arajärven Jukolan joukkueen nimeä, elektronista leimaussysteemiä ja pummin olemusta. Oikeita vastauksia tuli paljon, vaikka usein jouduttiin arvailun puolelle. Kekseliäät selitykset ja perustelut takasivat sen, ettei joukkueiden välille saatu suuria piste-eroja.

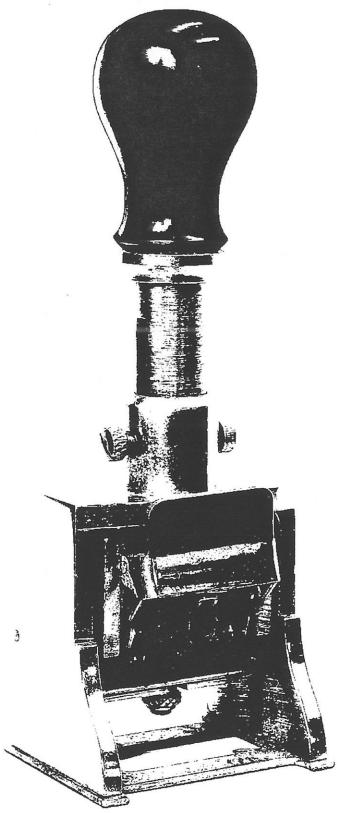
Suunnistuksen kolmannella rastilla kilpailijat pääsivät löytämään sisäisen Vaahteramäen Eeme-

linsä. Nykypäivän Eemelit eivät kuitenkaan tyydy enää pelkkään ritsaan, vaan tehtävänä oli ampua ilmakiväärillä tyhjiä tölkkejä. Kilpailijat suoriutuivat tehtävästä erinomaisesti, vaikka kuulemma monelle kyseessä oli ensimmäinen kerta ilmakivääri kädessä. Rastia epäiltiinkin turhan helpoksi, koska myös rastin pitäjä sai ensi yrittämältä tölkkejä kumoon. Ilmeisesti onnistumisen ilo kuitenkin lämmitti kilpailijoiden mieltä, sillä rasti sai runsaasti kehuja.

Rastinpitäjät haluavatkin kiittää UDK:n teekkarivahvistusta rastin hyvästä toteutuksesta.Neljännellä rastilla, nimeltään "Tiedon tien kosto", oli vuorossa rankka fyysinen suoritus sekä tiimityöskentelyn testaus. Rasti oli yllättävän haastava, sillä omien käsien ja suuntavaiston varassa eteneminen kaverin pystyessä auttamaan vain jalkojen ilmaan nostamisessa on vaikeaa. Tästä johtuen oli kilpailijoiden otettava soveltavat ja välineistöä hyödyntävät menetelmät käyttöön. Kirja oli sidottava jollain tavoin mukaan matkaan jotteivät informaatiotutkimuksen perustiedot pääsisi tipahtamaan selkänahasta. Tyylejä oli monenlaisia. Sulavasti keikutellen tai raa'asti runtaten, molemmilla päästiin maaliin asti. Myös lahjusten avulla pyrittiin tiedon tietä keventämään. Kaikki osallistujat joutuivat kuitenkin oman osansa taakasta kantamaan.

Viidennellä ja viimeisellä Kivenheittorastilla tapahtui paluu lapsuuden muistoihin: siihen aikaan, kun harrastukset ja mielenkiinnon kohteet löytyivät luonnon tarjoamista yksinkertaisista asioista, kuten kiven heittämisestä veteen. Kaunis - lähes kesäinen - syyspäivä taittui iltaan, kun informaatiotutkimuksen uudet innokkaat opiskelijat löysivät tiensä Näsijärven rantaan. Joiltakin heitto sujui luonnostaan, ja ennätykseksi tuli hieno tulos; 7 leipää. Toisilta taidot olivat päässeet hieman ruostumaan, eikä oikeanlaista kiveä tai oikeaa heittoasentoa löytynyt, tahi kiven lähestymiskulma veteen oli vääränlainen. Pääasiahan kuitenkin on, että kaikilla oli hauskaa!

Kaikkien kilpailijoiden päästyä maaliin suuntasimme Markuksentorin kerhohuoneelle palkintojenjakoon. Voittajatiimille luovutettiin Nuuskamuikkusen syysretkipaketti ja kaikilta rasteilta palkittiin ja kunniamainittiin parhaiten pärjänneet. Tapahtuma sai positiivista palautetta sekä rastinpitäjiltä että osallistujilta ja samansuuntaista tapahtumaa pyritäänkin järjestämään uudelleen.

Tietoyhteiskunnan vastaisku

Antti Kalliola

Yhdysvalloissa langetettiin huhtikuussa ensimmäinen suurempi tuomio roskapostin lähettämisestä. Jo oli aikakin– sen verran ilmaisia yliopistotutkintoja ja verovapaata Viagraa oli sähköpostimies ehtinyt kantaa riesaksemme uudelta mantereelta. Muutamat kirjanoppineet ovat ehtineet jo julistaa internetin kaatuvan parin vuoden kuluessa, sillä epäreilu ja –rehellinen toiminta on vaarassa tukehduttaa alleen kaiken sen hyödyllisen, mitä tiedon valtatiestä on saatavissa irti. Jälkiviisaana on helppo sanoa, että tietoyhteiskunnassa oli suunnitteluvirhe. Roskapostiohjelmankin takaa löytyy kuitenkin ihka oikea ihminen ja juuri siksi vastaiskuun on käytävä tekniikan luojia, eikä itse tekniikkaa vastaan. Tulevat pari vuotta osoittanevat, oliko Yhdysvaltain ennakkotapaus uusi uljas alku vai vanhan liiton viimeisiä kuolon-

korahduksia; yritystä kuitenkin löytyy.

Tietoyhteiskunta ei tunnu toimivan muutenkaan: viimekesäinen paperimiesten työtaistelu toi mieleen sen tosiseikan, että ruusuisista lupauksista huolimatta langattomat ja sähköiset palvelut eivät ole ainakaan merkittävästi vähentäneet paperin kulutusta. On vähintäänkin ironista, että esimerkiksi Tampereen yliopisto kuluttaa edelleen monta näsinneulallista aanelosia vuodessa, vaikka kuinka mainostellaan nettiopsuja ja tulostellaan kaksipuoleisesti. Joskus tuntuu siltä, että etenkin opettajat käyttävät suruttomasti paperia kaikkein pienimpienkin asioiden hoitoon; opiskelijoita ajaa säästäväisyyteen jo tulostuskiintiö, joka sinällään on yksi parhaista ideoista pitkään aikaan. Äärimmäisessä tietoyhteiskunnassa paperimiehet lienevät työttömiä. Wc-paperin tarve ei kuitenkaan maailmasta loppune koskaan.

Tietoyhteiskunta riivaa aktiivikansalaisiaan jo fyysisilläkin krampeilla: silmiä särkee värisevän sähköisen ruudun jatkuva tuijotus, ryhti sen kuin heikkenee ja lihakset kipeytyvät päätteen edessä röhnötettäessä ja villeimpien uutisten mukaan jo himotekstaajillekin pitää järjestää hermoratahoitoa sormien huutaessa lepoa. Miltä kuulostaa tenniskyynärpään seuraava sukupolvi: tietoyhteiskuntakyynärpää? Tikittävä aikapommi on valmis, kun luovaa ajatustyötä tekevät informaatiotyöläiset syövät epäterveellisesti, liikkuvat vähän ja stressaantuvat. Miltähän kansanterveytemme näyttää kolmenkymmenen vuoden kuluttua?

Tietoyhteiskunnalla riittää siis vielä runsaasti skarpattavaa alalla jos toisellakin, mutta aina on syytä muistaa myös kiistattomat edut: nykyelämämme on monin tavoin helpompaa kuin esimerkiksi kymmenenkin vuotta sitten, ainakin fyysisesti. Lieveilmiöistä pääsemme tuskin koskaan täysin eroon, mutta haittavaikutuksia voi yrittää minimoida.

Kulttuuriministeri Tanja Karpela ehtikin jo teroittaa oman sapelinsa ehdottamalla kirjastoille internet-sensuuria - rajansa kuitenkin kaikella, hyvästä tausta-ajatuksesta huolimatta. Tiettyihin perusoikeuksiin ei pidä puuttua, oli yhteiskuntamalli mikä hyvänsä. Sen sijaan kannustuspalkintoa voisi ehdottaa sille espanjalaisyritykselle, joka tarjoaa burnoutin partaalla kärkkyville tuloksentekijöille edullista stressinpoistoa: leka käteen ja tietokone eteen, antaa palaa! Auttaa kuulemma kummasti. Tietoyhteiskunta on siis aloittanut vastaiskunsa.

metsämonologi